

# Pěstování hub metodou PF TEK

Metoda PF Tek byla vyvinuta v roce 1992 pěstitel, který je známý pod přezdívkou Psilocybe Fanaticus a brzy se stala nejoblíbenější a pro začátečníky nejprístupnější metodou domácího pěstování hub. Originální zdroj informací v angličtině najdete na [www.fanaticus.com](http://www.fanaticus.com). Výhodou metody PF Tek je fakt, že nepotřebujete žádné speciální vybavení – většinu potřebných ingrediencí najdete doma, nebo je zakoupíte v běžných obchodech (drogerie, zverimexy apod.).

Tento návod vychází z původní metody PF Tek, jen je mírně upraven, tak aby nebylo nutné používat uzavíratelné zavařovací sklenice bez zúženého hrdla (BALL, KERR), které u nás nejsou prakticky dostupné. Tyto sklenice jsou nahrazeny běžnými nápojovými sklenicemi uzavřenými pomocí alobalu. Tento postup je dobře vyzkoušen a je stoprocentně funkční.

Osvěčený způsob pěstování hub metodou PF Tek doporučuji všem začátečníkům. Pokud začínáte a zkoušíte ho poprvé, dodržujte prosím přesně postup, nesnažte se vymýšlet žádné vylepšovací apod. Pokud pojedete přesně podle postupu a budete trpěliví, úspěch je zaručen. Tak a teď pojďme na věc 😊

## Několik slov o čistotě

Pěstování hub v substrátu bohatém na živiny vytváříte vhodné podmínky nejen pro růst hub, ale ráda se v něm „přiživí“ i celá řada dalších (v našem případě nežádoucích) organismů. Patří mezi ně především různé plísňe a kolonie bakterií, z nichž některé mohou představovat vážné zdravotní riziko (mohou produkovat různé toxiny, které pak zůstanou v substrátu, odkud se dostanou i do plodnic hub).

Abyste zabránili kontaminaci substrátu nežádoucími organizmy a tím znehodnocení celého vašeho snažení, je potřeba dodržovat vysokou míru čistoty během celého postupu dle metody PF Tek. V dalším textu najdete popis příslušných doporučení a opatření, která mají za cíl zabránit kontaminaci substrátu – čtěte proto pozorně a neberte je na lehkou váhu. Avšak i při maximálním snažení a pečlivosti občas dojde k tomu, že některá ze sklenic bude kontaminována. Pokud se tak stane, obsah sklenice ihned vyhoďte a důkladně ji vymyjte jarem.

Než vůbec začnete pracovat, vždy si důkladně umyjte ruce mýdlem, osušte je ČISTÝM ručníkem. Není to nezbytné, ale doporučuji po osušení ruce ještě vydezinfikovat alkoholovým desinfekčním přípravkem (např. gel Septoderm, který najdete v nabídce [www.kouzelnehouby.cz](http://www.kouzelnehouby.cz)).

## Potřebné ingredience

Většinu potřebného materiálu seženete v drogeriích a zverimexech. Doporučujeme však objednat vše najednou v eshopu [www.kouzelnehouby.cz](http://www.kouzelnehouby.cz) kde najdete vše co je zmíněno v tomto návodu. Navíc zakoupením výhodné sady (Grow Kitu) ušetříte peníze. Ceny v kamenných obchodech jsou ve většině případů méně výhodné.

## Vermikulit

Jedná se o přírodní materiál vyráběný ze stejnojmenného minerálu jeho expanzí. Expandovaný vermikulit je schopen v sobě držet velké množství vody – několikanásobek svého objemu. Vermikulit je k dostání v několika stupních hrubosti. Pro účely pěstování hub bývá nejvhodnější střední hrubost.



## Živná mouka

Protože vermikulit sám neobsahuje žádné živiny (a ty jsou pro růst podhoubí potřeba), je nutné živiny dodat přimícháním výživné směsi/mouky. Jako ideální se jeví použití mouky z hnědé rýže (neloupaná, nebělená) – tato mouka je však v našich končinách obtížně dostupná, nebo je příliš drahá. Jako vhodnou náhradu můžete použít mouku z bílé rýže (ta je však chudší na živiny v důsledku bělení a loupání rýžových zrn), anebo kukuřičnou mouku (tu doporučuji, je dobře vyzkoušená).



## Voda

Naprostě postačující je čistá pitná voda z kohoutku. Pokud je rezavá, nebo máte jakékoliv pochybnosti, je možné použít běžně dostupnou neperlivou balenou vodu.

## Injekční stříkačka se spory

Jedná se o plastovou stříkačku, která obsahuje 10ml vodní suspenze se spory. Spory jsou mikroskopické a nejsou viditelné pouhým okem – přesto můžete uvnitř stříkačky vidět větší shluky materiálu, což znamená, že v celé stříkačce jich jsou miliony. Stačí stříkačku před použitím protřepat a nemusíte mít obavy, že by se do naočkované sklenice nedostaly žádné spory – i v čisté vodě bez viditelných částí jich budou spousty.



## Sklenice

Je nutné použít sklenice, které se od dna nahoru rozšiřují a nemají v horní části žádné zúžení (jako tomu je u většiny u nás dostupných zavařovacích sklenic – např. od okurek). Myslete na to, že později budete chtít substrát kolonizovaný podhoubím vcelku a neporučený vyklepnout ze sklenice ven!

Velmi důležitá je také velikost sklěnic. Ideální jsou sklenice s objemem 250 nebo 300 ml. Větší sklenice nepřinesou větší úrodu, ale spíše celkový neúspěch, protože nestihnou včas prorůst podhoubím a následně je zničí kontaminace nežádoucími organizmy.

Takže použijte výhradně rozšiřující se sklenice 250 nebo 300 ml – nic jiného!



## Příprava substrátu

Pro jednu 250 ml sklenici použijte:

- 150 ml vermikulitu
- 50 ml živné mouky
- 50 ml vody
- Asi 20-50ml dalšího čistého vermikulitu pro doplnění vršku sklenic (toto je velmi důležité, dejte si ho stranou!)



Umístěte všechny potřebný vermikulit do dostatečně velké plastové mísy (ten čistý pro doplnění sklenic si však nechte stranou!). Pokud děláte např. 5 sklenic, bude celkové množství vermikulitu v míse 750ml.

V této první části není potřeba dodržovat žádné požadavky na čistotu, až to bude nutné, včas na to upozorním. Můžete tedy začít pracovat ihned, asi jako když jdete připravovat zeleninový salát ☺



Pomaloujete vodu do mísy na vermikulit a občas promíchejte lžící. 50ml vody na jednu sklenici je rozumné množství (máte-li odměrku, není co řešit, je to jistota). Až nalijete do mísy všechnu vodu, pořádně obsah promíchejte.



Nedávejte více vody, i když se vám může napoprvé zdát, že je substrát suchý. Není tomu tak. Vermikulit všechnu vodu pohltí. Pokud ho v míse odhnete stranou, musíte vidět relativně suché dno mísy. Jestliže z vermikulitu samovolně vytéká voda, je to špatně a je potřeba mísu naklonit a přebytek vody nechat odtéct (nevymačkávejte vodu!).

Vždy je lepší množství vody odměřit, než střílet od oka. Pokud nemáte žádnou odměrku, použijte malé skleničky nebo hrnečky, jejichž objem si můžete změřit přelíváním do skleněného půllitru (kolik hrnečků se vejde do půllitru?).



Nakonec přidejte potřebné množství živné mouky (kukuřičné, rýžové) – např. pro 5 sklenic to bude 2x50ml = 250ml – a důkladně promíchejte lžící. Smyslem je, aby mouka byla rovnoměrně rozprostřena po vlhkých částech vermikulitu.



Vzniklou směsí naplníte sklenice 1-2 centimetry pod okraj. Substrát jen volně vložte lžící. Je velmi důležité substrát do sklenic nemačkat! Vše musí být velmi vzdušné, aby mělo mycelium (podhoubí) vhodné podmínky pro růst. Buďte také velmi opatrní a dávejte pozor, aby nezůstal žádný substrát na horní hraně sklenice. Pokud se tak



stane, otřete okraj sklenice navlhčeným hadříkem nebo ubrouskem. Jestliže by zde zůstaly nějaké živiny ze substrátu, hrozí kolonizace těchto míst nežádoucími organismy a jejich možné rozšíření dále do vnitřku sklenice.



Vršek sklenice doplňte až po okraj suchým vermikulitem. Tato vrstva slouží jako ochrana před kontaminací vnitřku sklenic. V samotném suchém vermikulitu nejsou obsaženy žádné živiny, a pokud se náhodou dostane jakýkoliv organismus zvenku na tuto suchou vrstvu vermikulitu, tak zde pravděpodobně nepřežije, protože nemá z čeho žít. Šance, že by se cokoliv dostalo dovnitř přes tuto ochrannou vrstvu, jsou naprosto minimální.



Dále vezměte zhruba 12cm široký kus alobalu a tento přehněte napůl. Alobal přiložte k vršku sklenice a uzavřete jím sklenici, tak jak je znázorněno na obrázku. Jako pojistku proti náhodnému otevření při další manipulaci můžete ještě ovázat dokola provázkem, nebo tenkým drátkem.



Přebytečný alobal ohněte, nebo odřízněte nožem tak, abyste dobře voděli dovnitř spodní části sklenice. Minimálně dolní půlka musí být viditelná. Při odřezávání dejte pozor, ať alobal navršku neprotrhnete nebo jinak neporušíte. Pokud se vám to náhodou podaří, udělejte celé alobalové víčko znova.



Dále vezměte další kousek alobalu a umístěteho přes sklenici jako další vrstvu. Tuto poslední vrstvu nijak nepřidělávejte (drátkem nebo provázkem), protože ji později při inokulaci (naočkování sporama) budete potřebovat sundat. O tom se dozvíte více až později.



## Sterilizace

Ideálně budete potřebovat tlakový hrnec. Pokud ho doma nemáte, nemusíte zoufat, vystačíte si i s obyčejným větším hrncem. Do hrnce nalijte zhruba 2,5 cm vody. Důležité je nedat vody příliš mnoho, aby se sklenice nepřevrátily anebo se voda nedostala do sklenic. Pokud máte "vějířek", který se používá na vaření v páře, můžete ho použít, abyste udrželi sklenice mimo hladinu vody v hrnci. Pokud nemáte, nevádí, umístěte sklence přímo do vody. Nejlepší je, když volné místo v hrnci vyskládáte dalšími (klidně i prázdnými) sklenicemi, čímž zamezíte možnému převrnutí sklenic naplněných substrátem. Hrnec zavřete a vařte jednu hodinu (počítá se od doby, kdy začne tlakový hrnec syčet). Pokud nemáte tlakový hrnec, přidejte ještě půl hodiny navíc (tedy 1 a půl hodiny měřeno od okamžiku kdy se začne voda v hrnci vařit). Hrnec v každém případě přiklopte poklicí!



Vodu v hrnci hořivejte pozvolna (ne na plný výkon / plamen), v opačném případě vám mohou sklenice popraskat. Buďte trpěliví a nikam nespěchejte! Až se začne voda vařit / z takového hrnce začne syčet pára, stáhněte plamen, nebo uberte výkon tak, aby se vše jen pozvolna vařilo. Po uplynutí potřebného času vaření (podle použitého hrnce - viz. výše) hrnec odstavte a nechte vychladnout minimálně 5 hodin. Doporučuji nechat to vychladnout přes noc. Opět se nevyplatí spěchat. Pokud teplota uvnitř sklenic dostatečně neklesne (pod 30 stupňů), tak riskujete zničení spor. Nechte hrnec vychladnout raději déle - tím nic nezkažíte. Hlavně ať vás ani nenapadne hrnec umístit do chladného prostředí (v zimě na okno apod.) – buďte zkrátka trpěliví. Při chladnutí však hrnec nechte uzavřený / přiklopený a neotvírejte ho, dokud nezačnete se samotnou inokulací (očkováním substrátu)! Minimalizujte jakékoliv možnosti zavlečení nežádoucích organismů do sterilního prostředí!

## Inokulace

Poté co uzavřený hrnec dostatečně vychladl, připravte si čisté místo (doporučuji např. koupelnu a předtím umýt vanu nějakým chemickým prostředkem pro čištění koupelen). Můžete to ale klidně dělat i v kuchyni, pravděpodobně se vám to podaří - šance na kontaminaci připravených sklenic nejsou až zase tak velké, nicméně platí pravidlo, že čím větší hygiena a důslednot při inokulaci, tím menší je šance, že dovnitř sklenic zavlečete něco, co tam nechcete mít. Proto nevidím důvod, proč nevydrhnout vanu a nedělat to v čisté koupelně. Stejně tak je vhodné dát si předtím sprchu, umýt si vlasy a převléknout se do čistého oblečení. Až budete mít tuto očistu za sebou, přeneste normálně v klídku zavřený hrnec do vyblískané koupelny a položte ho do čisté vany. S sebou si vezměte zapalovač (nebo lihový kahan) a injekční stříkačku se spóry. Pak si umyjte důkladně ruce mýdlem, osušte je, použijte alkoholový desinfekční gel (na ruce - nicméně není zcela nutné, ale opět platí... však vy už víte). Pokud máte sterilní chirurgické rukavice, neváhejte je použít - právě nastala ideální chvíle! Pokud však nejste takto vybaveni tak nezoufejte - stačí si jen důkladně umýt ruce mýdlem a osušit v čistém (!!!) ručníku. To by mělo také stačit. Nyní už na nic neshajte! Výjimku tvoří jen předměty popsané dále v tomto návodu... Vezměte injekční stříkačku a pečlivě ji protřepejte, abyste hezky rozbili viditelné chuchvalce se spory. Pamatujte, že spory jsou mikroskopické a nejsou viditelné okem. Ty chuchvalce nemusíte rozbít úplně namaděru, stačí trochu protřepat :)



Opatrně uvolněte první vrstvu alobalu na všech sklenicích. Nechte ji ležet na vršku sklenic - neodkládejte ji nikde stranou.



Odstraňte krytku z jehly injekční stříkačky a plamenem jehlu rozžhavte do červena (stačí špička - dávejte pozor ať neroztavíte plastovou patku jehly). Nechte několik vteřin vychladnout (počítejte do pěti). Na jehlu nefoukejte. Bylo by hloupé nafoukat na ní nějakou havěť, když jste ji právě sterilizovali. Pokud nemáte přes ústa roušku, doporučuji důsledně dýchat nosem. Bakterie se mohou šířit i dechem...



Odejměte předem uvolněnou svrchní vrstvu alobalu a odložte ji vedle horní (vnější) vrstvou k zemi.



Propíchněte alobal na okraji sklenice jehlou a jedte hlouběji po skle, tak aby jehla byla vidět z boku sklenice. Můžete se dostat pod svrchní vrstvu suchého vermikulitu. Vstříkněte trochu roztoku se spóry do sklenice. Měli byste vidět sjet maličký pramínek roztoku po skle dolů na dno sklenice - tak to stačí. Pokud se Vám podaří někde náhodou ujet a protrhnout jehlou trochu více alobal, tak to neřešte a hlavně na to nesahejte – nesnažte se alobal rukou urovnat! Prostě to nechte být, stejně to za chvíli





přikryjete... Sklenici takto naočkujte na čtyřech místech / stranách. Na jednu sklenici použijte zhruba 1 - 2 ml roztoku. Jedna stříkačka vám vystačí na 5 - 10 sklenic. Doporučuji udělat jednu nebo dvě sklenice pořádně (dát více) ať máte jistotu a u dalších se už snažit šetřit. Nemusíte zdělat celou stříkačku najednou. Co zbyde, můžete schovat na příště.

Umístěte alobalovou fólii zpět na sklenici a hezky a opatrně to po stranách umačkejte, tak aby byla sklenice uzavřena. Hlavně opatrně ať alobal nikde neprotrhnete! Pak vezměte zapalovač a opět vydesinfikujte plamenem jehlu. Pokračujte stejným postupem na další sklenici, dokud je neuděláte všechny... A hlavně pamatujte - na nic nesahejte. Jen na injekční stříkačku, na zapalovač, na alobalové "pokličky" a na sklenice. Vše ostatní je zakázané! Buďte pečliví a nespěchejte!



## Inkubace

Sklenice uložte na místo, kde je teplota v rozmezí 21-27°C. Teplejší = lepší (podhoubí pak rychleji roste). Jen dávejte pozor, abyste nepřekročili horní hranici. Při teplotách nad 30 stupňů vám spory i podhoubí zahyne. Ve většině případů stačí běžná pokojová teplota. Sklenice dejte do nějaké krabice, tak aby byly schovány ve tmě. Tma je naprostou nutností. Dejte je prostě do krabice a krabici někam do skříňe na teplé místo. Pokud máte teploměr, umístěte ho do krabice a občas kontrolujte teplotu. Nyní již můžete na sklenice normálně sahat i neumytýma rukama - samozřejmě za předpokladu, že nebudete sundávat víčka - to ani nezkoušejte :o) Taky proč byste to dělali, že? Pokud je vše dobře zavřené, tak už se nemá šanci nic dostat dovnitř. Sklenice pravidelně kontrolujte. Pokud narazíte na zelenou, modrou, černou, nebo jinou barvu rozrůstající se uvnitř, je to špatné a sklenici ihned vyřadte, obsah vyhodte a dobře vymyjte vnitřek. Jestliže se vám tohle přihodí, nákaza se dovnitř dotala pravděpodobně při onokulaci, nebo nedostatečnou sterilizací sklenic v hrnci - zamyslete se nad tím, co jste mohli udělat špatně a příště buďte pečlivější!

## Inkubátor (není nezbytné, můžete klidně přeskočit)

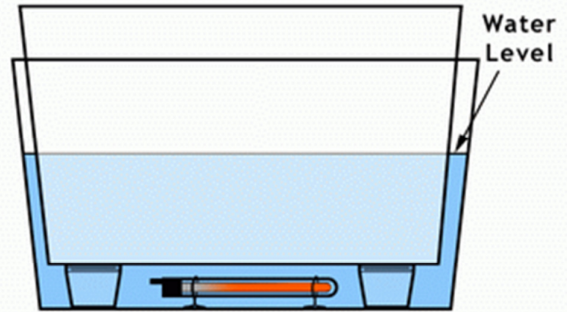
Podhoubí nejrychleji roste při teplotě 27°C (skutečná ideální teplota pro růst mycelia *P. cubensis* je o několik stupňů vyšší, ale v našem případě je potřeba brát v potaz fakt, že podhoubí při svém růstu vytváří teplo a vnitřek sklenice se tak zahřívá na teplotu až o několik stupňů vyšší). 27°C je ověřená hodnota, při které v těchto domácích podmínkách roste podhoubí nejlépe. Pokud se vám nechce inkubátor stavět, protože na to nemáte chuť, přijde vám to složité, anebo zbytečně drahé, můžete nechat sklenice někde ve tmě (to je důležité!) za běžné pokojové teploty kolem 22°C. Jediné, co se změní, je to, že bude trvat o něco déle (zhruba o týden), než podhoubí proroste celou sklenici.



Pokud se však chcete pustit do stavby inkubátoru, je to jednoduché. Opatřete si dvě plastové bedny, které jsou zasunout do sebe (obě mají stejnou velikost) a běžné akvarijní topítko. Dbejte však na to, aby topítko bylo plně ponořitelné pod úroveň vodní hladiny (musí být vodotěsné). V dnešní době tuto podmínku splňuje většina

dostupných topítek).

Připevněte topítko ke dnu první plastové bedny a nalijte dovnitř tolik vody, aby bylo topítko celé ponořené. Topítko nastavte na teplotu 27°C. Na dno bedny umístěte vhodné podložky, na které postavíte druhou bednu tak, aby se nedotýkala topítka. Topítko se nesmí ničeho dotýkat, jinak riskujete jeho zničení. Na obrázku výše jsou použity 4 stejné nízké sklenice. Můžete ale použít cokoliv vhodného, třeba pytlíky naplněné pískem nebo štěrkem.



Druhou bednu postavte na podložky dovnitř první bedny a topítko zapojte do elektrické zásuvky. Do bedny je vhodné umístit nějakou zátěž, aby neplavala na hladině. Dolijte takové množství vody, aby dosahovala po zatížení zhruba do dvou třetin – tak jak je znázorněno na obrázku níže. Na dno této druhé vnější krabice položte teploměr a zkontrolujte teplotu po několika hodinách. Pokud teplota nedosahuje 27°C, nastavte na topítko vyšší teplotu a upravujte tak dlouho, až se teplota v inkubátoru stabilizuje na 27°C.



Když je inkubátor připraven a teplota uvnitř stabilní, můžete do něj vyskládat všechny naočkované sklenice.



Nakonec sklenice přikryjte ručníkem nebo hadrem (raději čistým), tak aby neunikalo zbytečně teplo ven a především aby byly sklenice ve tmě (velmi důležité!). Pokud je to potřeba, použijte klidně více ručníků, anebo kromě ručníku dejte přes bednu ještě nějakou desku – cokoliv co nepropustí dovnitř vůbec žádné světlo.

Pak už jen jednou denně kontrolujte teplotu v inkubátoru a kochejte se růstem podhoubí. Dávejte také pozor na případný pokles hladiny vody v inkubátoru. Voda se pozvolna odpařuje a bude potřeba jí zhruba 1x týdně trochu dolít. Topítko musí vždy zůstat pod vodou, jinak dojde k jeho zničení!



### Růst mycelia (podhoubí)

Po asi 3-5ti dnech se v substrátu začnou objevovat malé bílé fleky. Zprvu mohou vypadat jako jemná téměř špatně viditelná pavučina. Nebo jako bílá „plíseň“. To je mycelium. Pokud se objeví cokoliv, co není bílé (typicky např. zelené, černé, růžové), tak je to bohužel smůla a musíte sklenice vyřadit a jejich obsah zlikvidovat. Příště buďte pečlivější a při inokulaci dodržujte lépe hygienické postupy. I tak se ale čas od času stane, že se nějaká ze sklenic nepodaří, a to i přesto, že jste postupovali zcela správně. Nemělo by to být ale příliš časté...



V závislosti na teplotě a „živosti“ spor trvá následující 2-3 (občas i 4) týdny, než mycelium proroste kompletně celý substrát ve sklenici. Jakmile budou sklenice celé prosrostlé a krásně bílé (jako na obrázku), vyndejte je z původního zatemněného místa (inkubátoru) a umístěte je na nepřímé světlo za běžné pokojové teploty kolem 21°C (TIP: pokud máte v bytě více místností s různými teplotami vzduchu, používejte teplejší místnost na inkubaci a chladnější na růst plodnic). Pozor na přímé sluneční záření – to je zcela nevhodné a může zničit vaše šance na úspěch. Sklenice umístěte dále od okna, tam kde ještě dosáhne nepřímé světlo, ale slunce již nedosvítí...



Za dalších 5-10 dní (u některých druhů i déle, až měsíc) se začnou formovat malé tečky velikosti špendlíkových hlaviček (anglicky nazývané „pins“). Toto je počáteční fáze růstu hub. V následujících dnech se začnou postupně objevovat i malé houby. Nastává ten pravý okamžik pro „zrození koláčků“ (anglicky doslova „birth the cake“) – tím umožníte plný růst hub do jejich normální velikosti. Některé druhy mohou nesnadno formovat „piny“. Pokud je celá sklenice prorostlá podhoubím a hezky bílá a přesto se žádné „piny“ neobjevují (po 10ti dnech), můžete zkusit studený šok, který často pomůže nastartovat celý proces. Trik spočívá v tom, že sklenice umístíte přes noc do lednice a následující den je vyklopíte – viz. další text...



## Birthing the Cake (vyklopení „koláčků“ ze skleniček)

Budete potřebovat jakýkoliv „kontajner“, který je možné uzavřít a alespoň z jedné strany do něj vstupuje světlo. Může to být obyčejný větší kýbl, několik velkých 5L sklenic (každá na jeden koláček), akvárium nebo terárium, plastová bedna... cokoliv co udrží vlhkost a dá se přikrýt tak, aby se zároveň dovnitř mohlo dostat i světlo. Vedle na obrázku máte ukázkou kýblové varianty. Do kýble dejte na jeho dno vrstvu perlitu nebo liaporu silnou 1,5 – 3 centimetry (to nehraje tak významnou roli), a zalijte vodou tak, aby hladina nebyla vidět (musí být schovaná ve vrstvě perlitu/liaporu).



Vemte čistý papírový ubrousek, sundejte ze sklenice alobal, položte sklenici na bok, čímž odsypete svrchní vrstvu čistého nekolonizovaného vermikulitu (ten vyhodíte) a nakonec koláček vyklepnete na ubrousek. Doporučuji v jedné ruce mít v dlaní ubrousek a ve druhé ruce držet skleničku. Počítejte s tím, že koláček nemusí jít úplně snadno ven a bude potřeba s ním trochu klepnout do dlaně s ubrouskem.



Pokud máte dostatek místa v kýbli (akváriu, ...), můžete samozřejmě umístit více koláčků vedle sebe. Jen dávejte pozor na vzdálenost mezi nimi, která by měla být cca 5 cm – jde o to, aby houby měly prostor pro růst.

Přes kýbl umístěte průsvitný plastový pytel, nebo velký igelit. Prostor musí být uzavřen tak, aby se zachytila vlhkost, která se odpařuje z vody na dně. Houby potřebují pro svůj růst vyšší vlhkost vzduchu.

Jednou denně však kýbl odkryjte a máváním novin, nebo čehokoliv jiného vhodného vyfoukejte důkladně prostor uvnitř kýblu. To je potřeba dělat velmi důsledně a nezapomínat na to. Pokud jednou vynecháte, nenastane žádná katastrofa. V principu jde o to, že při růstu hub vzniká CO<sub>2</sub>, které je těžší než vzduch a má tendenci držet se na dně kýble. Houby potřebují pro růst dostatek čerstvého vzduchu a tím že provedete každý den toto odvětrání, tak je zbavíte přebytečného a nepotřebného CO<sub>2</sub> a naopak jim dodáte čerstvý vzduch, z něhož využijí kyslík, který obsahuje.

Při této příležitosti kontrolujte také stav vody v perlitu/liaporu a v případě potřeby doplňte. Voda nesmí dojít, jinak vám to celé uschne. Nekropte nic



rozprašovačem a ať vás ani nenapadne stříkat přímo na koláčky! Prostě jen opatrně dolijte trochu vody po stěně kýble.

S koláčky manipulujte, jen pokud je to nezbytně nutné. Již není potřeba dodržovat supersterilní prostředí jako při inokulaci, ale vždy si rozhodně umyjte ruce! Koláčky prorostlé mycéliem se již bezproblémů dokáží ubránit jakékoliv kontaminaci např. ze vzduchu, ale není důvod ke zbytečnému riskování – umytím rukou nic nezkažíte...

Během následujícího týdne nebo dvou se začnou objevovat malé „piny“ (pokud již nezačaly ve sklenici – pokud začaly ve sklenici, tak vám pojedou hned houby). Malé houby vyrostou zhruba během 2–5ti dnů a hned jak se začnou rozevírat klobouky tak je můžete sklídit. Neplatí pravidlo „čím větší, tím lepší“. Houby sklízíte opatrně ostrým nožem tak, abyste co nejméně poškodili povrch koláčku a podhoubí. Neodřezávejte je, ale jakoby je opatrně špičkou nože „odloupněte“ v místě, kde vyrůstají ze substrátu. Pokud po tomto zákroku zbydou nějaké kousky plodnice (její nohy) na koláčku, tak je dobře odstraňte. Společnému růstu celé jedné várky hub z koláčku se říká anglicky „flush“. Těchto várek se může opakovat několik (typicky kolem tří, každá další je slabší a méně úrodná) v závislosti na množství dostupných živin v substrátu – až dojdou živiny, houby přestanou růst.

Je naprosto normální, že v každé várce je více maličkých hub, které se zastaví a již dále nerostou. Těm se anglicky říká „aborts“. Jak vypadají, můžete vidět na obrázku vedle. Naučte se je rozpoznat a hned jak se vám podaří je identifikovat, tak je sklíďte dříve, než uschnou, nebo zplsní. Těmto „abortům“ vůbec nic není, a pokud nechtnou plíseň, tak je nevyhazujte.

Je důležité sklídit všechny houby z celé várky. Zhruba po další týdně od jejich sklizení se začnou objevovat nové, které vyrostou zase během několika dní. Takto se celý cyklus růstu a sklizení několikrát opakuje, dokud nedojdou živiny v substrátu – pak už nezbývá nic jiného, než koláč vyhodit. Anebo je možné z nich zkusit založit venkovní „lůžko“ (to je však mimo rozsah tohoto návodu).

Občas se stane, že se na některém z koláčků po několika várkách („flush“) rozšíří zelená plíseň. Dávejte na to pozor a ihned ho vyhodte – dříve než se rozšíří na další!





Třetí várka:



Čtvrtá poslední várka:

